

Levi van Veluw in Marres, Maastricht

EEN HEEL ANDER UNIVERSUM

In een opzicht hebben kunstrecensenten het gemakkelijker dan filmrecensenten. Bij een kunsttentoonstelling is de basis vertrouwd: er is een ruimte, daar hangt kunst aan de muur of er staan installaties. Schets die gegevens en je bent al een eind op weg. Filmcritici moeten meer oppassen: in een film kunnen suspense en het onverwachte dusdanig van belang zijn, zeker bij arthouse films die geen bekende verhaallijn hoeven te volgen, dat je soms een enkel woord al te veel weggeeft. Een eerste openingsbeeld dat probeert de kijker om de tuin te leiden, maakt het schrijven van een recensie hierover bijna onmogelijk.

Dat een kunstproject eenzelfde dilemma kan veroorzaken, blijkt bij de tentoonstelling van Levi van Veluw in Marres in Maastricht. Laten we dat dilemma iets omzeilen met wat algemene informatie over de kunstenaar. Een paar jaar geleden maakte hij portretfoto's, bedekt met bijvoorbeeld gras waarin een landschap zichtbaar werd. Deze foto's, niet oninteressant maar ook niet opzienbarend, zijn nog geregeld te zien zoals nu op de zelfportrettentoonstelling in Museum Arnhem. Maar vaker duiken zijn ruimtelijke installaties op: diepzwarde omgevingen, waarin de tijd lijkt stil te staan. In die lijn past zijn presentatie in Marres waar hij twaalf maanden aan gewerkt heeft.

Veel meer hoeft je niet te weten als je naar Marres gaat, waar de bezoeker dan ook redelijk in het ongewisse wordt gelaten. Weinig informatie, veel suspense. Spontaan erheen gaan zal niet lukken:

bezoekers moeten zich tevoren inschrijven op de website. Wie dat gedaan heeft, krijgt een datum en tijdstip door en moet zich dan bij Marres melden bij een speciale balie in de tuin. De receptioniste geeft een sleutel voor een kluisje in een wachtkamer, omdat tassen en jassen niet mee naar binnen mogen. Dan begint het wachten, in stilte, in een hokje. Op zeker moment opent de deur en komt een vrijwilliger die je mee loodst richting een andere ingang. "Doe voorzichtig, laat je ogen wennen aan het donker," zegt ze en neemt afscheid.

RITUEEL

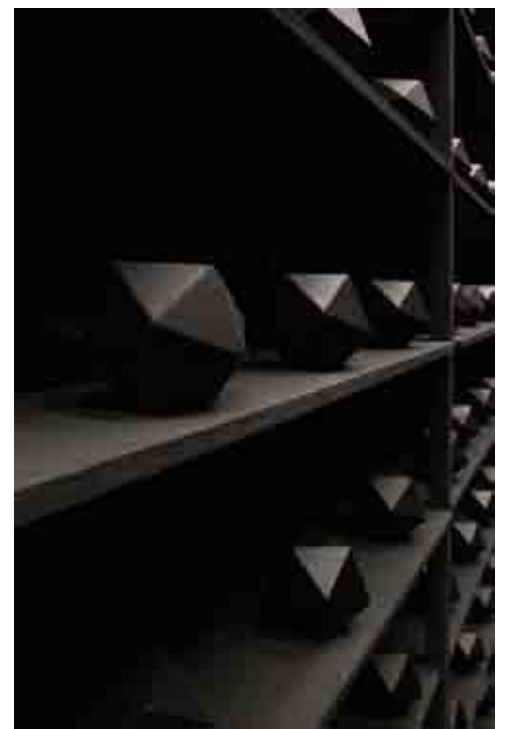
Het zitten in die wachtkamer, het samenzijn, de stilte, het ophalen: dit alles heeft iets weg van een ritueel. Hoe minder je weet, hoe betekenisvoller die stilte wordt: wachten op het onbekende. Al kun je weten dat Van Veluw je uiteindelijk graag in een zwart gat laat stappen. Om dan toch maar iets meer te verklappen: de vrijwilliger neemt afscheid voor de ingang van een zwarte gang. Als je deze inloopt, je ogen laat wennen, zie je in de verte een zwak lichtpunt. Dat leidt je de hoek om, een archiefkamer in die verwant is aan de archieven die Van Veluw vaker in zijn installaties opbouwt. Een diepdonkere en zachte vloerbedekking dempt het geluid zoals de zwarte wanden en plafond het licht absorberen en het zicht ontnemen. Er hangt een zwaarte in de lucht zonder

gevoel van dreiging. Doodstil lijken ruimte en tijd samen te vallen.

Onder het zwakke licht staat een bureau dat bedekt is met bolletjes en hoekige vormpjes. Op de omringende kasten liggen brokken materiaal dat een donkere bronstint heeft. Het glanst als een steensoort, als een meteoriet. De donkere

De receptioniste geeft een sleutel voor een kluisje in een wachtkamer, omdat tassen en jassen niet mee naar binnen mogen. Dan begint het wachten, in stilte, in een hokje

verf waarmee alles bedekt is in dit totaal verlaten universum, is stoffig en mat alsof maanstof over dit alles is neergedwarreld. Al kan het niet buitenaards zijn, zo met bureau en kasten, toch is dit een heel ander universum, ver verwijderd van elke andere realiteit, tijd of ruimte. Het voelt alsof hier nooit mensen komen of geweest zijn –

Levi van Veluw, 'The Relativity of Matter', 2015, Marres

ware het niet dat je er zelf, als mens, middenin staat. En dat is nog maar de eerste kamer van deze buitengewone tentoonstelling. In de verte lonkt een vloedend licht.

Sandra SMETS

Levi van Veluw, 'The Relativity of Matter' tot 17 januari 2016 in Marres, Capucijnestraat 98, Maastricht, NL. Open wo-zo van 12-17 u. (reserveren verplicht). www.marres.org

Carol Bove/Carlo Scarpa in Museum Dhondt-Daenens

DE PRESENTATIEMOGELIJKHEDEN VAN SCULPTUREN EN OBJECTEN

De duo-tentoonstelling Carol Bove/Carlo Scarpa is een interessant onderzoek naar presentatiemogelijkheden van sculpturen en objecten. Daarin worden het kader en de context waarin sculpturen kunnen worden getoond sterk bevraagd. Opvallend daarbij is hoe de sokkel een even belangrijke ruimte inneemt als de sculptuur zelf. Sculptuur en sokkel vormen er onderdeel van één geheel. Maar ook vind je er vrijstaande sokkels met een sterk sculpturaal karakter of sculpturen die bij nader zicht verworpen tot sokkel. Grenzen vervagen tussen beide.

Isabelle DE BAETS

Andere dwingende vragen die opduiken als je de expo onbevraagd betreedt, zijn: Welke werk is nu precies van Bove? En welke is van Scarpa? Een dikke kluit dus voor aandachtige en sensitieve kijkers.

De duo-tentoonstelling 'Carol Bove/ Carlo Scarpa' presenteert nieuw sculpturaal werk van de Amerikaanse kunstenaar Carol Bove (*1971),

in dialoog met sculpturen en tentoonstellingsmeubilair van de Italiaanse architect en tentoonstellingsvormgever Carlo Scarpa (1906-1978). Dit reizend tentoonstellingsproject werd georganiseerd en geëcureerd door het Henry Moore Institute in Leeds en geproduceerd in samenwerking met Museion in Bolzano en het Museum Dhondt-Dhaenens. Op elk van deze plekken werden telkens dezelfde werken in een andere constellatie gepresenteerd. MDD is de laatste plek die wordt aangedaan.

Als case study richtte Carol Bove zich op de expo 'Ambiente', Scarpa's bijdrage voor de 34ste Biënnale van Venetië in 1968, waarbij de archi-

Carol Bove / Carlo Scarpa, installatiezicht Museum Dhondt-Dhaenens, 2015 © Carol Bove/Carlo Scarpa (foto: Rik Vannevel) Courtesy of Maccarone, NewYork & David Zwirner, New York/ Londen

tect de weinige autonome sculpturen die hij zelf heeft gecreëerd, presenteerde in een zelf ontworpen tentoonstellingsvormgeving, die ondertussen verloren is gegaan. Bove bouwde samen met curator Pavel S. Pys, die sterk vertrouwd is met Scarpa's werk, als het ware een nieuwe context rond diens werk.

Carol Bove verdiept zich in Scarpa's werk sinds 2011. Ze bezocht de Brion Tomb, een monumentale begraafplaatsstructuur in San Vito d'Altivole – één van Scarpa's belangrijkste realisaties – en het Museo di Castelvecchio in Verona dat de architect renoveerde en voorzorg van nieuw tentoonstellingsmeubilair voor de presentatie van zijn historische collectie.

Drie sculpturen die Scarpa toonde in 'Ambiente', prototypes van de Brion Tomb en tentoonstellingsmeubilair uit het Museo di Castelvecchio zijn opgenomen in de huidige expo. In de tussenruimte aan het onthaal zijn installatiezichten te zien van 'Ambiente' van de fotograaf Luciano Svegliado.

NIEUWE EENHEID

Het creëren van een context voor het werk van Scarpa gaat heel ver. Zo creëerde Bove 'For Asta', een plooi van scharnieren stalen frames om Scarpa's sculptuur 'Asta'(1968) vast te houden. Het ensemble plaatste ze op een platform. Het robuuste frame is een sokkel die dominant oogt ten opzichte van de ranke, elegante diagonale as 'Asta'. Sculptuur en sokkel worden hier elk een onderdeel van een geheel, dat onlosmakelijk verbonden lijkt.

Carol Bove: "For Asta' bestaat niet zonder het werk 'Asta'. Het is er speciaal voor gemaakt, het werk creëert er een nieuw geheel mee. Dit is iets waar Carlos Scarpa sterk in geïnteresseerd was bij zijn renovaties van historische gebouwen. Hij voegde zijn eigen werk, zijn eigen taal toe aan het gebouw om er een nieuwe eenheid mee te vormen. Dingen bestaan volgens hem niet geïsoleerd. Ze zijn een deel van een bredere setting van omstandigheden en ervaringen. Hij bekijkt welke gedeelten origineel zijn, en welke gedeel-

tes terug gebracht kunnen worden naar hun originele conditie, maar anderzijds brengt hij ook zichtbare interventies aan, die ook het geheel harmoniseren. Er is een hele ethos van transparantie, maar ook het besef dat er niet zoiets bestaat als neutrale ingrepen."

Carol Bove vervolgt: "Deze visie is ook waar te nemen in de manier waarop hij tentoonstellingsmeubilair creëerde. Hij ontwierp bijvoorbeeld sokkels voor schilderijen, zorgvuldig aftastend vanuit welke positie het schilderij best kon bekeken worden. Een schilderij hoorde bij hem niet aan de wand ontsloten te worden, maar moest een specifieke plaats krijgen in de ruimte. Opmerkelijk zijn ook zijn voorliefde voor voortreffelijk vakmanschap en aandacht voor detail en mooie materialen. Scarpa creëerde sokkels of tentoonstellingsmeubilair dat aansloot bij de totaliteit van de setting. Hij verenigde daarbij decoratieve en unieke details met heavy-duty structurele elementen."

Dit is ook de manier waarop Carol Bove zelf sculpturaal te werk gaat. Ook zij combineert graag decoratieve details met robuuste structurele elementen. Dat is bijvoorbeeld merkbaar in een ander ensemble van werken dat eveneens op een platform wordt samengebracht: twee werken van Bove, met name 'Heraclitus', een delicate arte mobile met kleine gevonden objecten – zoals bijvoorbeeld een zeeschelp, een veer – dat op een robuuste sokkel uit staal en beton wordt gepresenteerd; en 'Untitled (driftwood bench)', een stuk drijfhout op een stalen armatuur. Dat staat naast de armatuur 'Easel' van Scarpa, die hier provocatief als autonome sculptuur wordt voorgesteld.

Carol Bove/Carlo Scarpa tot 10 januari in Museum Dhondt-Daenens, Museumlaan, 14, Deurle, Open di-zo van 10-17 u., www.museummdd.be

AMSTERDAM ART WEEKEND

Op vrijdag 27, zaterdag 28 en zondag 29 gaat in Amsterdam weer het Amsterdam Art Weekend door. Uit het bijzonder uitgebreide programma geven we u graag enkele tips mee – voor tentoonstellingen die het hele weekend te zien zijn en voor heel specifieke evenementen.

'Eyes Closed' - Hans Op de Beeck bij Ron Mandos Het werk van Hans Op de Beeck behoeft weinig introductie. Bij Ron Mandos is een solo, 'Eyes Closed', van hem te zien. Daarin presenteert Op de Beeck een reeks nieuwe aquarellen, werken die hij 's avonds maakt, als zijn staff naar huis, de machines uit en de telefoons stil. De werken ademen dan ook stilte en rust. Daarnaast toont hij een aantal kleine en grotere sculpturen.

Jake en Dinos Chapman

Jake en Dinos Chapman tonen nieuw werk bij Galerie Gabriel Rolt onder de noemer 'Homage to Freud, Eggs and Bacon'. Via hun werk tonen de twee broers hun pessimisme over de staat van de wereld, met centraal het werk 'When the world ends ...' uit 2012.

Rijksakademie Open

Op zaterdag en zondag tonen alle residenten van de Rijksakademie hun werk. Daar valt als het ware een nieuwe generatie kunstenaars te ontdekken.

Germaine Kruip in Oude Kerk

Afgelopen jaar konden we het werk van Germaine Kruip voor het eerst zien bij een Belgische galerie, Galerie Sofie Van De Velde – internationaal is haar werk al ruim gewaardeerd. Tijdens het Amsterdam Art Weekend (en ook nadien nog) loopt van Kruip een tentoonstelling in de Oude Kerk. Op zaterdag wordt doorlopend (12-18 u.)

de performance 'A Square, spoken' (2015) uitgevoerd. Let wel: die kan alleen bijgewoond worden na registratie aan de ingang van de kerk. Eveneens op zaterdag (12 u. stipt) wordt in Veem Huis voor Performance 'Geometry of the Scattering: Scene I' uitgevoerd.

Kasper Bosmans

De non-profit projectruimte P/////AKT heeft dan weer een tentoonstelling van de Belgische kunstenaar Kasper Bosmans, 'Little Cherry Virus'. Samen met Marthe Ramm Fortun – de twee leerden elkaar kennen toen ze beiden op het HISK zaten – zal de kunstenaar een performance 'Applying Light Like Lotion' doen (zondag om 17u30). Werk van Bosmans duikt overigens ook op in een groepstentoonstelling bij Jeanine Hofland.

Marijn van Kreijl

Het oeuvre van de Nederlandse kunstenaar Marijn van Kreijl bestaat vooral uit tekeningen,

schilderingen en grafisch werk, waarin strategieën als het zich toe-eigenen, trompe-l'oeil en het kopiëren van beeld en tekst centraal staan. De kunstenaar heeft een tentoonstelling in andriessce eyck galerie waar u op 27, 28 en 29 november (16 u.) een rondleiding krijgt – telkens door een andere door Van Kreijl genodigde gast. Alle drie focussen ze op andere referenties die binnen het oeuvre van tekeningen en collages van de kunstenaar een rol spelen.

Andere galerietentoonstellingen die allicht de moeite zijn: Navid Nuur bij Martin van Zomeren; Otobong Nkanga bij Lumen Travo; Krijn de Koning in Slewe; Falke Pisano bij Ellen de Bruijne Projects; en Folkert de Jong bij Fons Welters. (AMP)

www.ronmandos.nl / www.gabrielro.lt.com / www.rijksakademie.nl / www.oudkerk.nl en veem.house/pakt.nu en jeaninehofland.nl/ / www.andriessce-eyck.com / www.gmvz.com / www.lumentravo.nl/ / slewe.nl / www.edbprojects.com / www.fonswelters.nl